CRMA - 1228/2025

Application as per BNSS-sec- 497 Sec 451 / 457 of CRPC

Applicant- DEPUTY MOHAMMED JOYEB

Vs

Opponent- (1) GUJARAT SARKAR,
(2) AU Bank
(3) State Bank of India
(4) Bank of Baroda (including Vijaya Bank and Dena Bank)
(5) Punjab National Bank (including Oriental Bank of Commerce and united Bank of India)
(6) HDFC Bank
(7) Axis Bank
(8) Indian Overseas Bank

૧. અરજદાર ની અરજી વંચાણે લીધી. તથા વિ એપીપી શ્રી ને સાંભળ્યાં. તથા આ કામે રજુ દસ્તાવેજી આધારો ધ્યાને લીધાં. . અરજદાર પોતે ભોગબનનાર છે. તથા આ કોર્ટ ની હુકુમત નાં વિસ્તાર માં રહે છે.

૨. વિ એપીપી શ્રી નેસાંભળતાં તેમણે આ મુદ્દામાલ અરજી ભોગબનનારે સરકાર તર્ફે કરેલ હોઈ તે મુજબ મંજુર કરવા અરજ ગુજારેલ છે. તથા સામાવાળા તરફે કોઈ તક શ્રીને પણ મળી આવેલ નથી. હાલના અરજદારે તેઓની અરજીમાં રજુઆત કરેલ છે કે તેઓ અરજીમાં જણાવ્યા મુજબના સરનામે હાલમા રહે છે તથા તેઓની સાથે સાયબર ક્રાઈમનો બનાવ બનેલ જેની વિગત નીચે મુજબ છે.

Sr	particulars
Applicant's Bank Detail-	Bank - State Bank of India Ac No- 00000030731874703, IFSC Code-SBINO000368, Branch- DAHOD
Bank Detail of proposed Fraud Account of Proposed Accused	1). Bank - AU Bank Ac No- 2121236734488392, Rs.50000/- 2). Bank - State Bank of India Ac No- 30731874703, Rs.10000/- 3). Bank - Bank of Baroda (Including Vijaya Bank and Dena Bank) Ac No- 99420200002240, Rs.50000/- 4). Bank - Punjab National Bank (including Oriental Bank of Commerce and United Bank of India)

	Ac No- 2481000100052061, Rs.18740/- 5). Bank - HDFC Bank Ac No- 50100744095912, Rs.500/- 6). Bank - Axis Bank Ac No- 924020031460056, Rs.10000/- 7). Bank - Bank of Baroda (Including Vijaya Bank and Dena Bank) Ac No- 27740100003269, Rs.902/- 8). Bank - Indian Overseas Bank Ac No- 118301000016075, Rs.4270/- 9). Bank - Bank of Baroda (Including Vijaya Bank and Dena Bank) Ac No- 39510100024128, Rs.1500/- 10). Bank-Bank of Baroda (Including Vijaya Bank and Dena Bank) Ac No- 87780200000042, Rs.601/-
Total Fruad Amount	Rs- 380000/-
Total Amount asked by Applicant through Police Report	Rs- 1,46,513/-
Reply of IO/ Cyber	to be paid to applicant

૩. સામાવાળા સુચીત આરોપી ની બેંક માં ફ્રોડ ની રકમ ફોજદારી કાર્યરીતી અધિનીયમ ની કલમ ૧૦૨ મુજબ ફ્રીઝ કરાવેલ હતા જે હાલ સુધી સદર બેંકમાં જેમના તેમ પડી રહેલ છે અને તેઓને પરત મળેલ નથી. અરજદારે વધુમાં જણાવેલ છે કે આ બાબતે એફ.આઇ.આર. થયેલ નથી. તેઓને ખુબજ મોટુ આર્થિક નુકશાન થયેલ હોય તથા તેઓને ગુજરાન ચલાવવા માટે સદર રુપીયાની જરુર હોય સદર નાણાં તેઓના ખાતામાં પરત અપાવવા માટે હાલની અરજ કરેલ છે.

૪. અરજદારની અરજી સબબ તપાસ કરનાર અમલદાર એટલે કે પોલીસ અધિક્ષક, સ્ટેટ સાયબર ક્રાઇમ સેલ, સીઆઇડી ક્રાઇમ, ગાંધીનગરના ઓને સદર ગુના બાબતે તામામ પેપર સહીત સ્પસ્ટ અભિપ્રાય રજુ કરવા હુકમ કરવામાં આવેલ.

૫. જે અન્વયે નાયબ પોલીસ અધિક્ષક, સ્ટેટ સાયબર ક્રાઇમ સેલ, સીઆઇડી ક્રાઇમ,

ગાંધીનગર નાઓએ અભિપ્રાય રજુ કરેલ છે. તપાસ કરનાર અમલદારનો અભિપ્રાય તથા લગત કાગળો ધ્યાને લેતા તેઓએ જણાવેલ છે કે, સાયબર ક્રાઇમનો ભોગ બનનાર નાણા જ્યારે ઓનલાઇન ટ્રાન્સફર થઈ જતા હોય છે ત્યારે આવા નાણાંને તાત્કાલીક રોકવા તથા ગુના અટકાવવા માટે ગુજરાત સરકાર દ્વારા સાયબર આશ્વસ્થ પ્રોજેક્ટ સામાન્ય નાગરીકો માટે શરુ કરવામાં આવેલ છે. જે હાલ સ્ટેટ સાયબર ક્રાઇમ સેલ, સીઆઇ.ડી. ક્રાઇમ હસ્તક ચાલુ છે અને તેઓ નાયબ પોલીસ અધિક્ષક તરીકે આ સ્ટેટ સાયબર ક્રાઇમ સેલ ખાતે ફરજ બજાવે છે. આ પ્રોજેક્ટ અંતર્ગત સાયબર ક્રાઇમ ઇન્સિડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટમાં સાયબર ક્રાઇમનો ભોગ બનનાર નાણા જ્યારે ઓનલાઇન ટ્રાન્સફર થઈ જતા હોય છે તેને તાન્કાલીક રોકવાની કામગીરી કરવામાં આવે છે. સાયબર ક્રાઇમના ભોગ બનનાર નાગરીકો સીધી જ પોતાની ફરિયાદ ૧૦૦ નંબર (હાલ ૧૯૩૦) પર ડાયલ કરીને લખાવે છે ત્યારે ઇન્સિડન્ટ રીસ્પોન્સ યુનિટ દ્વારા એક ટીકીટ આપવામાં આવે છે તેમજ સાથોસાથ જે શંકાસ્પદ બેંક ખાતામાં જે તે નાગરીકના નાણા ગયેલ હોય તે બેંકને નાણઆ ફ્રીઝ કરાવવા તેમજ જો નાણઆ ત્યાંથી ટ્રાન્સફર થઈ ગયેલ હોય તો તેની માહીતી આપવા માટે તેઓની કચેરીએથી સીઆરપીસીની કલમ ૯૧ તથા ૧૦૨ હેઠળ નોટીસ આપવામાં આવે છે. નોટીસ આધારે બેંકો દ્વારા આ શંકાસ્પદ રીતે મેળવાયેલા નાણાં આ ફ્રીઝ કરવામાં આવે છે.

૬. આ કામે સાયબર ક્રાઇમ માં હુકુમત બાબતે ચર્ચા કરીએ તો Rajesh Vs State of Kerala[1] ના જજમૈન્ટ માં જણાવેલ સિધ્ધાંત મુજબ જયારે પોલીસ સ્ટેશન ને રાજય સરકારે સમગ્ર સ્ટેટ નો જયુરીશડીકશન આપેલ હોય તો તેવા સમયે સદર લગત પોસ્ટે માંથી તે પોલીસ સ્ટેશન ધરાવતી કોર્ટ ને પણ જયુરીશડીકશન રહે છે. તથા સાયબર ક્રાઇમ માં આ રીતે સમગ્ર રાજય નો જયુરીશડીકશન રહે છે. જેના પેરા ૧૦ તથા ૧૧ માં જણાવેલ છે તેમ...

10. Going by the GO.No. 909/2004/Home dated 15.4.2004, it could be seen that the Government of Kerala under sub Section 2(s) of the Cr.P.C. and Section 78 of the Information Technology Act, 2000, constituted and declared Cyber Police Station known as <u>'Cyber Police Station Kerala' having jurisdiction over the entire State</u> of Kerala to investigate any offence committed under the Information Technology Act, 2000. An explanatory note is also appended to this notification. Though, the explanatory note does not form a part of the notification it says that the explanatory note is intended to explain the

1 Law Finder Doc ID- 489367 Dt 7/8/2013

purport of the notification. The explanation clarifies that Cyber Police Station is sanctioned in view of the upsurge in cyber crimes including the criminal intimidation on internet, Hate mail, Cyber stalking, website hacking, theft in internet hours, credit card frauds, child pornography, internet sexual harassment, internet bank frauds and all other crimes where computers are instrumental to crime. The explanatory note further clarifies that "Cyber Police Station shall investigate any offence committed under the Information Technology Act, 2000 and this notification is intended to achieve the above object." To sum up, by the notification, investigation of the offences falling under the Information Technology Act, has been carved out from the general law applicable for investigation as provided under Cr.PC and given to Cyber Police Station, Kerala.

*11. But, on an analysis of the said notification, I am of the opinion that the scope and extent of the jurisdiction and power of the `Cyber Police Station, Kerala' constituted under the above notification is confined to and regulated by the Rule that emerges from the legal maxim "**Expressio unius est exclusio alterius**" ie., the express mention of one thing implies exclusion of another. The Law Lexicon explains the maxim - **whenever a statute limits a thing to be done in a particular form, it necessarily includes in itself a negative viz., that the thing shall not be done otherwise**. This Rule had been adopted in various judicial precedents from Taylor v. Taylor (1875(1) Ch D 426) to GVK Industries Ltd. and another v. Income Tax Officer .....*

12. When we apply the Rule of "Expressio unius est exclusio alterius" in the instant case, it can be held that when a special notification expressly confers power and jurisdiction to investigate offences falling under a Special Statute only to a special investigating agency or to a particular Police Station, the Rule making authority is deemed to have intentionally excluded Power and Jurisdiction to investigate all other offences, falling under any Statute other than that Special Statute. To sum up: An implied exclusion of the investigation of all other offences from the purview or authority of the Cyber Police Station Kerala is inherent in the notification itself.

આથી અત્રેની અદાલત ને આ કામે જ્યુશડીકશન છે. વળી કોઈ ચોકકસ વિસ્તાર પણ આ કામે નીર્ધારીત નથી. જે સબબ વીકટીમોલોજી નાં સીધ્ધાંત પણ જ્યુરશીડીકશન હોવાનુ જણાવે છે.

વળી આ કામે કોઈ સામાવાળા એ કે ત્રાહીત ઈસમે કોઈ વાંધો હરકત તકરાર લીધેલ નથી. જેથી આ પકડાયેલ મુદ્દામાલ ભોગબનનાર ને આપવાો જરુરી જણાઈ આવે છે.

૭. આ તબક્કે સદર નાણા પરત આપવા બાબતે અત્રેની અદાલતની સત્તા હકુમત જોતા બી.એન.એસ.એસ.ની કલમ–૫૦૩ માં નીચે મુજબ જોગવાઇ કરવામાં આવેલ છે–

503.Procedure by police upon seizure of property.

(1) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this code, and such property is not produced before a Criminal court during an inquiry or trial, <u>the Magistrate may mack such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delivery of such property to the person entitled to the possession there of, or if such person can not be ascertained. respecting the custody and production of such property.</u>

(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain it and shall, in such case, issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim thereto, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation.

આમ બી.એન.એસ.એસ.ની કલમ–૫૦૩ (૧) માં જણાવ્યા મુજબ જ્યારે કોઈ પણ પોલીસ અધિકારી દ્વારા મિલકતની જપ્તીની જાણ મેજીસ્ટ્રેટને કરવામાં આવે અને તપાસ દરમ્યાન આવી મિલકત અદાલત સમક્ષ રજુ કરવામાં આવેલ ન હોય ત્યારે મેજીસ્ટ્રેટને આવી મિલકતના નિકાલ અથવા તો કબ્જા બાબતે યોગ્ય લાગે તેવો હકમ કરવાની સત્તા આપવામાં આવેલ છે તદઉપરાંત નામદાર ગુજરાત હાઇકોર્ટ દ્વારા **ગોવિંદભાઇ તેજાભાઇ બારીયા વિ. ગુજરાત** રાજ્ય, ૨૦૦૧ (૨) જીએલએચ ૭૨૬ ના કેસમાં પેરા નં. (૯.૨),(૧૦) તથા (૨૨)માં પણ મુજબ ઠરાવેલ છે.

(9.2.) ....Shri Pandya has cited so many authorities with regard to legal possession of Sec. 451 and Sec. 452 of CrPC Here in this case owner lodged a complaint in the police station for which offence has been registered for theft having been committed in respect of two vehicles. That two vehicles have been found from the possession of the purchaser but at the same time the Investigating Officer has come to a conclusion that complainant has filed a false case and there fore muddamal vehicles are seized during the course of the police investigation and Investigating Officer has reported about such seizure of two vehicles, from the purchaser to the Court and there fore Section 457 of CrPC will be applicable. In no case Sec. 451 CrPC will be applicable to this case. Sec. 457 of CrPC reads as follows:

"Sec.457 Procedure by police upon seizure of property: BNSS 497

[(a) Whenever the seizure of property by any police officer is reported to a Magistrate under the provisions of this Code, and such property is not produced before a Criminal Court during an inquiry of trial, the Magistrate may make such order as he thinks fit respecting the disposal of such property or the delib=very of such property to the person entitled to the possession there of, or if such person can not be ascertained, respecting the custody and production of such property.]

"(2) If the person so entitled is known, the Magistrate may order the property to be delivered to him on such conditions (if any) as the Magistrate thinks fit and if such person is unknown, the Magistrate may detain ti and shall in such case issue a proclamation specifying the articles of which such property consists, and requiring any person who may have a claim there to, to appear before him and establish his claim within six months from the date of such proclamation."

(10.) On reading aforesaid section, it is crystal clear that words "may make such order as he thinks fit" are of much importance. When word 'may' is used discretion has been given to the learned Magistrate, of course that discretion is to be exercied judicially keeping in mind the well settled principles of law. The words "to the person entitled to the possession there of" are also important and relevant. **From the papers if the learned Magistrate has come to a conclusion that particular person is entitled to the possession of the vehicles then he can pass the order directing the muddamal article to be handed over**

to that person. From record it appears that the purchaser has paid Rupees 3,10,000/-- to the owner of the vehicles and Society was knowing about the fact that owner has already sold vehicled to purchaser.

(22.) As discussed earlier, when the learned Magistrate has followed the decision of this Court, in Hussain Amibhai Qureshi (supra), it cannot be said that he has passed an order contrary to well settled legal position with regard to return of muddamal articles under Sec. 457 of CrPC pending the inquiry.

આમ ઉપર ચર્ચા કર્યા મુજબ સદર કેસની તમામ હકીકત, સંજોગોતથા રજુ દસ્તાવેજો ધ્યાને લેતા સદર નાણા બેંકમાં જમા હોય તેથી સદર રોકડ રકમનાં દર તેમજ સીરીયલ નંબર બાબતનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થતો નથી તેમજ ભવિષ્યે પણ મુદ્દામાલની ઓળખ બાબતની કોઇ તકરાર કે પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય તેમ નથી. વધુમાં નામદાર સુપ્રિમ કોર્ટ દ્ધારા સુંદરભાઇ અંબાલાલ દેસાઇ વિ. ગુજરાત રાજ્ય, ૨૦૦૩ (૧) જી.એલ.એચ. પાના નંબર ૩૦૭ ના ચુકાદામાં પ્રસ્થાપિત સિધ્ધાંતો ધ્યાને લેતા પણ ઉપરોક્ત જણાવેલ કારણોસર હાલની અરજી મંજુર કરવા પાત્ર જણાતી હોય ન્યાયના વિશાળ હિતમાં નીચે મુજબનો હુકમ કરવામાં આવે છે.

– :: ORDER ::–

Application u/s 497 of BNSS is hereby granted as follows. The amount which has been seized by Police towards proposed fraud from suspicious account of accused, be released through Account payee (Electroinc Transfer) in applicant's Account. Conditions shall be as follows:

1. Applicant shall furnish Bill bond of 1.5 time of aforesaid amount before police station for indemnity to repay the same if court may order it to deposit.
2. Applicant will pay double amount of aforesaid money if he may fail to prove his ownership of said amount in any proceeding before any Court.
3. If in subsequent investigation, any contrary ownerhip of aforesaid amount is found of anybody else than the applicant then the same amount shall be depsited without fail within 7 days of such notice to applicant. Applicant shall produce his full address with Phone number to the IO.
4. On failure of aforesaid condition, this order shall be treated as cancelled automatic.

If any Court has rejected applicant's application then also this order shall be treated as nullity.

Pronounced in open court today.

Dt- 14/03/2026
Dahod Gujarat

(P. L. PATEL)
Addl.Chief Judicial magistrate Dahod
GJ 00890